

VYJÁDŘENÍ POVĚŘENÉHO AKADEMICKÉHO PRACOVNÍKA

Jméno rigorózanta:	Mgr. Veronika Tuchyňová
Téma práce:	Předběžná opatření upravující poměry dítěte
Rozsah práce:	57 stran vlastního textu (podle prohlášení autorky 155 916 znaků včetně mezer, tj. 86,62 NS)
Datum odevzdání práce:	07. 01. 2025

1. Aktuálnost (novost) tématu

Zvolené téma nelze považovat za nové, nýbrž za aktuální. Aktuálnost tématu je dána zejména nedávnou změnou právní úpravy a zároveň změnou připravovanou, která by měla institut předběžného opatření (ve vztahu k zadanému tématu) nahradit institutem prozatímního rozhodnutí, uvažovaných pro řízení ve věcech péče soudu o nezletilé a projednávaných v současné době v rámci legislativního procesu. Zákonodárce se tím snaží reagovat na aktuální problémy v rozhodovací praxi soudů a rovněž na judikaturu Ústavního soudu. V důvodové zprávě k navrhované změně právní úpravy je konstatováno, že současné pojetí obecného předběžného opatření není pro oblast péče soudu o nezletilé vyhovující, neboť vnáší do rodinných vztahů prvek překvapení, narušení vztahů (vede často ještě více k vyhocení situace bez možnosti rodičů se na zásadních věcech o dítěti dohodnout) a utváření poměrů majících vliv na konečné rozhodnutí ve věci samé, a to na základě jednostranného návrhu (ve většině případů) bez možnosti ostatních účastníků řízení se k návrhu vyjádřit. Na druhou stranu ale institut předběžného opatření má v právní úpravě své opodstatnění, neboť má poskytnout ochranu tomu, kdo o jeho vydání žádá. Má poměry účastníků prozatímně upravit a poskytnout jim tak ochranu. Bude nový institut s jinými pravidly schopen naplnit také tento požadavek a reagovat dostatečně rychle v rozličných situacích a upravit poměry účastníků, které to budou vyžadovat? Právě tyto skutečnosti mohou autorce pomoci ve zpracování tématu, které je v současné době velmi aktuální.

Hodnocení PAP: Výběr tématu hodnotím na základě uvedeného kladně. Zpracování tohoto tématu je schopno osvědčit, zda si rigorózantka osvojila teoretické poznatky založené na soudobém stavu vědeckého poznání, výzkumu a vývoje, na zvládnutí jejich aplikace a na rozvinutí schopností k tvůrčí činnosti.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Téma hodnotím z hlediska náročnosti na jeho zpracování v rigorózní práci jako středně obtížné. Zpracování je usnadněno tím, že uchazečka může čerpat ze standardní palety zdrojů, především časopiseckého a komentářového charakteru, což platí jak ohledně dostupnosti literatury tuzemské, tak i zahraniční. Náročnost tématu naopak zvyšuje skutečnost, že současná právní úprava předběžných opatření ve věci péče soudu o nezletilé rozlišuje mezi dvěma druhy předběžných opatření, které je možné v rámci tohoto řízení uplatnit (zvláštní předběžné opatření podle ustanovení § 452 a násl. ZŘS a obecné předběžné opatření podle ustanovení § 74 a násl. OSŘ). Rigorózantka musí obsáhnout jak obecná ustanovení o předběžných opatřeních, tak úpravu zvláštní a obojí pak konfrontovat se specifiky nezletilého účastníka řízení. Konečně je třeba dodat, že autorka se neobejde ani bez důkladné práce s judikaturou, konkretizující neurčité právní pojmy jako zájem (prospěch) dítěte či participační práva dítěte a která výrazně ovlivňuje aplikační praxi.

Dále je nutné zohlednit specifickou řešenou problematiku a z obecného hlediska i principů, které zvolená řízení ovládají, a to vše zasadit do uceleného zpracování konkrétní právní úpravy včetně aplikační praxe. Přínosné zpracování tématu samozřejmě vyžaduje práci a ovládnutí relevantní judikatury. Z uvedeného rovněž vyplývají hlavní právně-hermeneutické metody, které by měla autorka ve své práci použít. Teoretická koncepce práce spočívá zejména v obecných interpretačních metodách jako deskripce, analýza, syntéza a komparace.

Hodnocení PAP: Náročnost zvládnutí těchto teoretických otázek, jakož i prokázání praktických znalostí, při čemž lze čerpat z odborné literatury, jak komentářové, tak časopisecké a rovněž z judikatury, odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu.

3. Formální a systematické členění práce

Po formální stránce je práce členěna do pěti kapitol, zvláště je předřazen úvod a samostatně je zařazen závěr práce. Součástí práce je seznam zkratk, seznam použitých zdrojů, název práce, abstrakt a klíčová slova (vše v českém a anglickém jazyce). V úvodu autorka formuluje cíl práce, kterým je: „*poskytnout komplexní pohled na institut předběžných opatření v oblasti rodinného práva a ukázat jejich význam při ochraně práv dětí.*“ Stanovenému cíli je podřízena struktura práce. Nejprve se autorka věnuje obecným otázkám souvisejícím s institutem předběžných opatření a vymezení pojmů (kapitola 1.). V kapitole druhé se již konkrétně zabývala předběžnými opatřeními podle občanského soudního řádu. Následuje kapitola třetí, která obsahuje podrobnou analýzu předběžných opatření podle zákona o zvláštních řízeních soudních. V kapitole čtvrté se autorka zabývala vztahem mezi předběžnými opatřeními podle o. s. ř. a z. ř. s. Problematice postavení dítěte v řízení o předběžném opatření se věnovala v kapitole páté, zaměřila se rovněž na participační práva dítěte. V závěru pak své poznatky přehledně shrnuje, nebojí se rovněž kritického hodnocení.

Rovněž systematika jednotlivých kapitol, resp. jejich dělení na dílčí celky je zvolena vhodně a odpovídá celkové koncepci práce.

Hodnocení PAP: Formální a systematické členění práce odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu.

4. Vyjádření k práci, zda byl zamýšlený záměr rigorózní práce odpovídajícím způsobem zpracován

Cíl práce byl uveden již výše. S tímto cílem byla rovněž konfrontována formální a systematická stránka práce a byla shledána jako vyhovující. Zbývá tedy posoudit uvedený záměr především z hlediska logické stavby, hloubky zpracování tématu, použitých právně-hermeneutických metod i práce se zdroji. Logická stavba práce vyplývá již z formálního a systematického pojetí. Autorka postupovala od obecného k dílčímu, když nejprve pojednala o obecných pojmech souvisejících s problematikou (předběžné opatření, nejlepší zájem dítěte) a poté se věnovala dílčím otázkám (srov. již výše). Jednotlivé kapitoly pak na sebe navazují logicky, celková stavba práce působí koherentně. Rovněž dělení kapitol na dílčí celky je zvoleno vhodně, umožňuje přehlednou orientaci v díle a zároveň ukazuje na hloubku zpracování. Téma se autorce podařilo zpracovat do dostatečné hloubky. O tom nejlépe vypovídá poznámkový aparát, který čítá celkem 191 poznámek pod čarou a rovněž počet použitých zdrojů (srov. dále). Zde je třeba vyzdvihnout také autorčinu práci s judikaturou, kterou nejen vyhledala, ale vhodně s ní i pracovala. Dalším kladem práce je schopnost autorky vyjádřit na mnoha místech své vlastní názory (např. s. 18, 21, 29, 46, 52 a zejm. s. 60 a násl.), tedy konzistentně napříč celou prací. Za zmínku stojí i snaha rigorózní kriticky přistupovat k novému institutu a zamýšlet se nad možnými problémy, které mohou v praxi při absenci předběžného opatření (ve vztahu k zadanému tématu) vzniknout. Rovněž pojednání o participaci dítěte na rozhodování ve věcech, které se ho dotýkají autorka zpracovala velmi pěkně. Výstižně popsala možný střet práva dítěte a jeho nejlepšího zájmu. K této problematice je možné doplnit, že je povinností soudů nerezignovat na zjištěný rozpor, ale zjistit jeho příčiny a pracovat s nimi.

Rigorózní autorka tak předložila práci, která je čtivá, neobsahuje zásadní věcné chyby a dostatečně prokazuje teoretické znalosti autorky a její schopnost zpracovat dané téma do podoby uceleného právního výkladu.

Práci hodnotím jako zdařilé zpracování tématu, a to ohledně logické stavby, hloubky zpracování tématu, použitých právně-hermeneutických metod i práce se zdroji. Domnívám se tedy, že zamýšlený záměr práce byl odpovídajícím způsobem zpracován a že předložená rigorózní práce, jak po stránce formální, tak

i obsahové, splňuje požadavky kladené na rigorózní práce, tj. prokázat schopnost k samostatné tvůrčí činnosti a hlubší znalosti ze zpracovávané tematiky, a proto doporučuji její přijetí k ústní obhajobě.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl práce je uveden výše. Autorka tento cíl splnila.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	<p>Autorka při zpracování zvoleného tématu prokázala schopnost samostatné práce, a to jak pokud jde o práci s odbornou literaturou, tak judikaturou, na mnoha místech vyjádřila své vlastní názory (srov. výše).</p> <p>Automatická kontrola shod provedená systémem Theses.cz generuje dokument čítající 2133 stran, představující 102 dokumentů obsahujících shody, čímž je generována celková podobnost (<i>overall similarity</i>) 47 %. Míra shody však v žádném dokumentu nepřesahuje 8 %. Nakolik je v lidských silách takto obsáhlý dokument v rámci časové dotace pro oponování práce prostudovat, lze konstatovat, že nalezené shody se týkají povětšinou názvů právních předpisů či citací zákonných textů nebo citací judikatury, které logicky musí být shodné.</p> <p>Automatická kontrola shod provedená systémem Turnitin indikuje 69 zdrojů obsahujících shody, čímž generuje celkovou podobnost (<i>overall similarity</i>) 41 %. Z toho je však třeba věnovat pozornost pouze zdroji č. 1, kde je indikována shoda 8 % (u zdroje č. 2 a 3 se vykazuje shoda 4 %, u zdroje č. 4 to jsou 3 % a od zdroje č. 5 je vykazována shoda 2 % a méně). Pokud jde o zdroj č. 1, je třeba konstatovat, ani toto číslo samo o sobě ničeho nevyovídá, neboť jde o souhrn všech shod z jednoho zdroje (dspace.cuni.cz – digitální repozitář UK), v němž jsou ovšem agregovány jednotlivé dílčí zdroje z tohoto úložiště. Po prostudování indikovaných shod lze navíc konstatovat, že se týkají především ustálených citací profilující teoretické literatury, ustálených právních obrátů, citací zákonných ustanovení a judikatury, které musí být logicky shodné. Na základě těchto kontrol tedy nelze učinit závěr, že by rigorózní práce nepostupovala při tvorbě práce <i>lege artis</i>.</p> <p>Práci považuji za samostatně zpracovanou, nemám k dispozici žádné poznatky, z nichž by plynulo, že by byla plagiátem.</p>
Logická stavba práce	Logická stavba práce je již zhodnocena výše a lze ji hodnotit jako zdařilou.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů včetně citací)	<p>Autorka pracuje s literaturou řádně a průběžně na ni odkazuje. K seznamu použité literatury mám drobnou výtku, která se týká jeho uspořádání (obvykle např. podle abecedy), neboť bez uspořádání působí poněkud chaoticky. Ze seznamu vyplývá, že rigorózní práce pracovala s cca osmadvaceti publikacemi, ať už monografického či časopiseckého charakteru. S ohledem na skutečnost, že se nezabývala komparací se zahraniční právní úpravou, nepracovala s cizojazyčnými zdroji.</p> <p>Autorčinu práci se zdroji považuji za postačující s ohledem na požadavky kladené na práce tohoto druhu.</p>

Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Autorka téma zvolené v názvu práce zpracovala co do podrobnosti způsobem odpovídajícím požadavkům na práce tohoto druhu. Hloubku zpracování dokresluje pečlivá práce s judikaturou a poznámkovým aparátem (srov. výše). Lze tedy uzavřít, že autorka zvolené téma zpracovala a vyčerpala dostatečně.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava práce je v pořádku. Velikost písma i jeho rozpal je standardní, počet úhozů pravděpodobně odpovídá průměrné normostraně. Lze uzavřít, že úprava odpovídá požadavkům kladeným na práce tohoto druhu.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň práce je na dobré úrovni; výjimečně jsou v práci jazykové chyby (na str. 15 a dále na str. 61 – nesprávně „... konflikt v rodině rozmíchávat, ...“).

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Při obhajobě práce se může rigorózanťka vyjádřit k problematice zjišťování názoru dítěte v řízení o předběžném opatření, a to v kontextu judikatury Ústavního soudu. Jaký je názor rigorózanťky na participaci dítěte v řízení o předběžném opatření?

V Praze dne 15. ledna 2025

doc. JUDr. Dita Frintová, Ph.D.
pověřený akademický pracovník